

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2024. gada 29. jūlijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tirdzniecības un sadarbības nolīgums starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienību, no vienas puses, un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, no otras puses – Personas nodošana Apvienotajai Karalistei kriminālvajāšanai – Izpildes tiesu iestādes kompetence – Pamattiesību pārkāpuma risks – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 49. panta 1. punkts un 52. panta 3. punkts – Noziedzīgu nodarījumu un sodu likumības princips – Šai personai nelabvēlīgi grozījumi nosacītas atbrīvošanas režīmā

Lietā C-202/24 [*Alchaster*]ⁱ

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Supreme Court* (Augstākā tiesa, Īrija) iesniegusi ar 2024. gada 7. marta lēmumu un kas Tiesā registrēts 2024. gada 14. martā, tiesvedībā par to apcietināšanas orderu izpildi, kas izsniegti pret

MA,

piedaloties

Minister for Justice and Equality,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietnieks L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] (referents), palātu priekšsēdētāji K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], K. Likurģs [*C. Lycourgos*], J. Regans [*E. Regan*], T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], F. Biltšens [*F. Biltgen*] un Z. Čehi [*Z. Csehi*], tiesneši S. Rodins [*S. Rodin*], A. Kumins [*A. Kumin*], N. Jēskinens [*N. Jääskinen*], M. L. Arasteja Saūna [*M. L. Arastey Sahún*] un M. Gavalecs [*M. Gavalec*],

ģenerālvokāts: M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretāre: A. Lamote [*A. Lamote*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2024. gada 4. jūnija tiesas sēdi,

* Tiesvedības valoda – angļu.

ⁱ Šīs lietas nosaukums ir izdomāts. Tas neatbilst neviena lietas dalībnieka reālajam personvārdam vai nosaukumam.

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- *Minister for Justice and Equality* un Īrijas vārdā – *M. Browne, Chief State Solicitor, D. Curley, S. Finnegan* un *A. Joyce*, pārstāvji, kuriem palīdz *J. Fitzgerald, SC*, un *A. Hanrahan, BL*,
- MA vārdā – *S. Brittain, BL*, un *M. Lynam, SC, C. Mulholland, solicitor*, un *R. Munro, SC*,
- Ungārijas valdības vārdā – *Z. Biró-Tóth* un *M. Z. Fehér*, pārstāvji,
- Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *S. Fuller*, pārstāvis, kuram palīdz *V. Ailes, J. Pobjoy, barristers*, un *J. Eadie, KC*,
- Eiropas Komisijas vārdā – *H. Leupold, F. Ronkes Agerbeek* un *J. Vondung*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2024. gada 27. jūnija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, no otras puses (OV 2021, L 149, 10. lpp.; turpmāk tekstā – “TSN”), lasot to kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 49. panta 1. punktu un 52. panta 3. punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar četru apcietināšanas orderu, ko Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes tiesu iestādes ir izsniegušas kriminālvajāšanas veikšanai pret MA, izpildi Īrijā.

Atbilstošās tiesību normas

Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija

- 3 1950. gada 4. novembrī Romā parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā – “ECPAK”) 7. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Nevienu nedrīkst apsūdzēt kriminālnoziedzumā tāda nodarījuma vai nolaidības dēļ, kas, saskaņā ar izdarīšanas brīdī spēkā bijušo valsts iekšējo likumdošanu vai starptautiskajām tiesībām, nebija kriminālnoziedzums. Tāpat nedrīkst piespriest smagāku sodu nekā tas, kas bija jāpiemēro kriminālnoziedzuma izdarīšanas brīdī.”

Savienības tiesības

Pamatlēmums 2002/584/TI

- 4 Padomes Pamatlēmuma 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm (OV 2002, L 190, 1. lpp.) 6. apsvērumā noteikts:

“Eiropas apcietināšanas orderis, kuru paredz šis pamatlēmums, ir pirmais konkrētais pasākums, ar kuru krimināltiesību jomā īsteno savstarpējas atzišanas principu, kuru Eiropadome raksturojusi kā tiesu iestāžu sadarbības “stūrakmeni”.”

- 5 Šī pamatlēmuma 1. panta 1. punktā noteikts:

“Eiropas apcietināšanas orderis ir tiesas nolēmums, ko izsniedz dalībvalsts, lai cita dalībvalsts apcietinātu un nodotu pieprasīto personu kriminālvajāšanas veikšanai vai lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu, vai arī lai piemērotu ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli.”

Līgums par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas

- 6 Līguma par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV 2020, L 29, 7. lpp.) 126. pantā noteikts:

“Ir paredzēts pārejas jeb īstenošanas periods, kas sākas šā līguma spēkā stāšanās dienā un beidzas 2020. gada 31. decembrī.”

TSN

- 7 TSN 23. apsvērumš formulēts šādi:

“NĒMOT VĒRĀ to, ka Apvienotās Karalistes un [Eiropas] Savienības sadarbība attiecībā uz noziedzīgu nodarījumu novēršanu, izmeklēšanu, atklāšanu un saukšanu pie atbildības par tiem un attiecībā uz kriminālsodu izpildi, arī aizsardzību pret draudiem sabiedriskajai drošībai un to novēršanu, ļaus stiprināt Apvienotās Karalistes un Savienības drošību”.

- 8 TSN 1. pantā paredzēts:

“Ar šo nolīgumu tiek izveidots pamats plašām Pušu attiecībām labklājības un labu kaimiņattiecību telpā, ko raksturo ciešas un miermīlīgas attiecības, kuru pamatā ir sadarbība, ievērojot Pušu autonomiju un suverenitāti.”

- 9 TSN 3. panta 1. punkts formulēts šādi:

“Puses ar patiesu savstarpēju cieņu un labticību palīdz viena otrai veikt uzdevumus, kas izriet no šā nolīguma un jebkura papildinoša nolīguma.”

- 10 TSN 522. panta 1. punktā paredzēts:

“Šīs daļas mērķis ir nodrošināt tiesībaizsardzības un tiesu iestāžu sadarbību starp dalībvalstīm un Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām, no vienas puses, un Apvienoto Karalisti, no

otras puses, saistībā ar noziedzīgu nodarījumu novēršanu, izmeklēšanu, atklāšanu un saukšanu pie atbildības par tiem un kriminālsodu izpildi, un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas novēršanu un apkarošanu.”

11 TSN 524. pantā precizēts:

“1. Šajā daļā paredzētā sadarbība balstās uz Pušu un dalībvalstu daudzgadīgām tradīcijām demokrātijas un tiesiskuma ievērošanā un personu pamattiesību un brīvību aizsardzībā, tai skaitā to, kas noteiktas Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā, [ko Apvienoto Nāciju Ģenerālā asambleja ir pieņēmusi 1948. gada 10. decembrī,] un [ECPAK] un uz to, cik svarīga ir minētajā konvencijā ietvertu tiesību un brīvību īstenošana iekšzemē.

2. Nekas šajā daļā nemaina pienākumu ievērot pamattiesības un tiesiskos principus, kas jo īpaši atspoguļoti [ECPAK] un Savienības gadījumā – [Hartā].”

12 TSN 596. pantā noteikts:

“Šīs sadaļas mērķis ir nodrošināt, ka izdošanas sistēma starp dalībvalstīm, no vienas puses, un Apvienoto Karalisti, no otras puses, balstās uz nodošanas mehānismu, pamatojoties uz apcietināšanas orderi saskaņā ar šīs sadaļas noteikumiem.”

13 TSN 599. panta 3. punkts formulēts šādi:

“Ievērojot 600. pantu, 601. panta 1. punkta b) līdz h) apakšpunktu un 602., 603. un 604. pantu, valsts neatsaka tāda apcietināšanas ordera izpildi, kas izsniegts saistībā ar turpmāk minētajām darbībām, ja par šādām darbībām ir paredzēts brīvības atņemšanas sods vai ar brīvības atņemšanu saistīts drošības līdzeklis, kura maksimālais ilgums ir vismaz 12 mēneši:

a) ikvienas personas darbībām, kura palīdz kādai personu grupai, kas darbojas ar kopēju mērķi – veikt vienu vai vairākus nodarījumus terorisma jomā, kā minēts 1. un 2. pantā Eiropas Konvencijā par terorisma apkarošanu, kura noslēgta Strasbūrā 1977. gada 27. janvārī [..]; vai

b) terorismu, kā definēts 45. pielikumā.”

14 TSN 600. un 601. pantā attiecīgi ir uzskaitīti apcietināšanas ordera obligātas neizpildīšanas pamati un citi apcietināšanas ordera neizpildīšanas pamati.

15 TSN 602. panta 1. un 2. punktā noteikts:

“1. Apcietināšanas ordera izpildi nevar atteikt, pamatojoties uz to, ka izpildes valsts var uzskatīt, ka nodarījums ir politisks nodarījums, nodarījums saistībā ar politisku nodarījumu vai nodarījums, kas veikts politisku motīvu ietekmē.

2. Tomēr Apvienotā Karaliste un Savienība, darbojoties jebkuras tās dalībvalsts uzdevumā, katra var informēt Specializēto komiteju tiesībaizsardzības un tiesu iestāžu sadarbības jomā par to, ka 1. punkts tiks piemērots vienīgi attiecībā uz:

a) nodarījumiem, kas minēti Eiropas Konvencij[as] par terorisma apkarošanu 1. un 2. pantā;

- b) nodarījumiem sazvērēstībā vai apvienībā ar noziedzīgu grupu nolūkā izdarīt vienu vai vairākus nodarījumus, kuri minēti Eiropas Konvencijas par terorisma apkarošanu 1. un 2. pantā, ja minētie nodarījumi sazvērēstībā vai apvienībā atbilst šā nolīguma 599. panta 3. punktā sniegtajam darbību aprakstam; un
- c) terorismu, kā definēts šā nolīguma 45. pielikumā.”
- 16 TSN 603. panta 1. un 2. punktā paredzēts:
- “1. Apcietināšanas ordera izpildi nevar atteikt, pamatojoties uz to, ka pieprasītā persona ir izpildes valsts valstspiederīgais.
2. Apvienotā Karaliste un Savienība, darbojoties jebkuras tās dalībvalsts uzdevumā, katra var informēt Specializēto komiteju tiesībaizsardzības un tiesu iestāžu sadarbības jomā par to, ka to valstspiederīgie netiks nodoti vai ka tās valstspiederīgo nodošana tiks atļauta, vienīgi ievērojot atsevišķus konkrētus nosacījumus. Paziņojums jāsniedz, pamatojoties uz iemesliem saistībā ar Apvienotās Karalistes vai tās valsts, kuras uzdevumā sniegts paziņojums, pamatprincipiem vai iekšzemes tiesību sistēmā pieņemto praksi. Šādā gadījumā [Eiropas] Savienība, darbojoties jebkuras tās dalībvalsts uzdevumā, vai Apvienotā Karaliste attiecīgā gadījumā var pieņemt termiņā pēc otras Puses paziņojuma saņemšanas informēt Specializēto komiteju tiesībaizsardzības un tiesu iestāžu sadarbības jomā par to, ka attiecīgi dalībvalstu vai Apvienotās Karalistes izpildes tiesu iestādes var atteikties nodot savu valstspiederīgo minētajai valstij vai ka nodošanu atļaus, vienīgi ievērojot atsevišķus konkrētus nosacījumus.”
- 17 TSN 604. panta c) punktā noteikts:
- “Izpildes tiesu iestāde var izpildīt apcietināšanas orderi, sniedzot šād[as] garantijas:
- [..]
- c) ja ir pamatots iemesls uzskatīt, ka pastāv reāls apdraudējums pieprasītās personas pamattiesību ievērošanai, izpildes tiesu iestāde, pirms tā pieņem lēmumu par apcietināšanas ordera izpildi, attiecīgā gadījumā var pieprasīt papildu garantijas attiecībā uz izturēšanos pret pieprasīto personu pēc tās nodošanas.”
- 18 TSN 613. panta 2. punktā precizēts:
- “Ja izpildes tiesu iestāde uzskata, ka informācija, ko paziņojusi izsniegšanas valsts, ir nepietiekama, lai ļautu pieņemt lēmumu par nodošanu, tā lūdz, lai steidzami sniedz [tā lūdz steidzami sniegt] vajadzīgo papildu informāciju, konkrēti to [it īpaši informāciju], kas attiecas uz 597. pantu, 600. līdz 602. pantu, 604. un 606. pantu, un tā var noteikt termiņu tās saņemšanai [..].”
- Pamatlieta un prejudiciālais jautājums**
- 19 *District Judge of the Magistrates’ Courts of Northern Ireland* (Ziemeļīrijas Miertiesas apgabala tiesnesis, Apvienotā Karaliste) izdeva četrus apcietināšanas orderus pret MA par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar terorismu, kuri esot izdarīti laikā no 2020. gada 18. līdz 20. jūlijam un no kuriem daži var pamatot mūža ieslodzījuma piespriešanu.

- 20 Ar 2022. gada 24. oktobra spriedumu, kā arī ar tās pašas dienas un 2022. gada 7. novembra rīkojumiem *High Court* (Augstā tiesa, Īrija) izdeva rīkojumu par MA nodošanu Apvienotajai Karalistei un nepiešķīra viņam atļauju iesniegt apelācijas sūdzību *Court of Appeal* (Apelācijas tiesa, Īrija).
- 21 Ar 2023. gada 17. janvāra lēmumu *Supreme Court* (Augstākā tiesa, Īrija), kas ir iesniedzējtiesa, piešķīra MA atļauju iesniegt apelācijas sūdzību par šo spriedumu un šiem *High Court* (Augstā tiesa) rīkojumiem.
- 22 MA iesniedzējtiesā apgalvo, ka viņa nodošana Apvienotajai Karalistei neesot saderīga ar noziedzīgu nodarījumu un sodu likumības principu.
- 23 Šajā ziņā šī tiesa norāda, ka TSN ir paredzēts nodošanas mehānisms, kas ir piemērojams starp Apvienoto Karalisti un dalībvalstīm. Ņemot vērā šī mehānisma identiskumu ar mehānismu, kas ieviests ar Pamatlēmumu 2002/584, kā arī Īrijas tiesisko regulējumu, ar kuru ir transponēts šis pamatlēmums un TSN, tā uzskata, ka saskaņā ar šo Īrijas tiesisko regulējumu un minēto pamatlēmumu pret Apvienoto Karalisti ir jāizturas tā, it kā tā būtu dalībvalsts.
- 24 Minētā tiesa precizē, ka MA nodošanas Apvienotajai Karalistei gadījumā un gadījumā, ja viņš tiktu notiesāts ar brīvības atņemšanas sodu, iespējamo MA nosacīto atbrīvošanu reglamentēs Apvienotās Karalistes tiesiskais regulējums, kas pieņemts pēc tam, kad ir prezumēta to nodarījumu izdarīšana, par kuriem pret viņu tiek veikta kriminālvajāšana.
- 25 Proti, režīms, ar kuru ir atļauta nosacīta atbrīvošana Ziemeļīrijā (Apvienotā Karaliste), tika grozīts no 2021. gada 30. aprīļa. Pirms šiem grozījumiem persona, kas notiesāta par atsevišķiem ar terorismu saistītiem noziedzīgiem nodarījumiem, pēc puses soda izciešanas varēja saņemt automātisku nosacīto atbrīvošanu. Saskaņā ar režīmu, kas ir spēkā kopš šīs dienas, šādas personas nosacīta atbrīvošana ir jāapstiprina specializētai iestādei un šī atbrīvošana varēs notikt tikai pēc tam, kad šī persona būs izcietusi divas trešdaļas no soda.
- 26 Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, ka Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir noraidījusi argumentu, saskaņā ar kuru ar atpakaļejošu spēku izdarīti grozījumi atbrīvošanas no soda vai priekšlaicīgas atbrīvošanas sistēmās ir ECPAK 7. panta pārkāpums. Tomēr Eiropas Cilvēktiesību tiesa 2013. gada 21. oktobra spriedumā *Del Río Prada* pret Spāniju (CE:ECHR:2013:1021JUD004275009) uzskatīja, ka soda izpildes laikā veiktie pasākumi var ietekmēt tā apmēru. Tātad, lai lemtu par pamatlietu, esot būtiski noteikt, vai ar šo spriedumu tiek grozīta Eiropas Cilvēktiesību tiesas agrākā judikatūra.
- 27 Ar 2023. gada 19. aprīļa spriedumu *Supreme Court of the United Kingdom* (Apvienotās Karalistes Augstākā tiesa) nosprieda, ka jaunā nosacītas atbrīvošanas režīma piemērošana no 2021. gada 30. aprīļa attiecībā uz nodarījumiem, kas izdarīti pirms tā stāšanās spēkā, nav nesaderīga ar ECPAK 7. pantu, jo ar šo režīmu tiek grozīti vienīgi attiecīgo personu brīvības atņemšanas sodu izpildes noteikumi, nepalielinot šo sodu ilgumu.
- 28 Šajā saistībā, ņemdamā vērā it īpaši Apvienotās Karalistes tiesu sistēmas sniegtās garantijas attiecībā uz ECPAK piemērošanu, to, ka nav pierādīts, ka pastāvētu sistēmisks trūkums, kurš ļautu MA nodošanas gadījumā pieņemt, ka pastāv iespējams un klajš ECPAK garantēto tiesību pārkāpums, kā arī MA rīcībā esošo iespēju iesniegt prasības pieteikumu Eiropas Cilvēktiesību tiesā, iesniedzējtiesa noraidīja MA argumentus, kas balstīti uz ECPAK 7. panta pārkāpuma risku.

- 29 Iesniedzējtiesa tomēr vēlas noskaidrot, vai ir iespējams izdarīt līdzīgu secinājumu attiecībā uz Hartas 49. panta 1. punkta pārkāpuma risku.
- 30 Šī tiesa šajā ziņā norāda, ka, ciktāl Hartas 49. panta 1. punkts atbilst ECPAK 7. panta 1. punktam, šīm abām tiesību normām saskaņā ar Hartas 52. panta 3. punktu principā ir jāatzīst vienāda piemērošanas joma. Tātad varētu paredzēt pamatošanos uz argumentiem, kas sniegti attiecībā uz ECPAK 7. panta 1. punktu, neveicot papildu pārbaudes.
- 31 Tomēr Tiesa vēl neesot lēmusi par Hartas 49. panta ietekmi uz grozījumiem valsts tiesību normās par nosacītu atbrīvošanu.
- 32 Turklāt, tā kā izpildes valstij ir jānodod pieprasītā persona, tad esot jāizvērtē, vai šis valsts kompetencē ir lemt par argumentiem, kas balstīti uz to, ka ar Hartas 49. panta 1. punktu nav saderīgas tiesību normas sodu jomā, kuras var tikt piemērotas izsniegšanas valstī, lai gan pēdējai minētajai nav jāievēro Harta un lai gan Tiesa ir izvirzījusi augstas prasības attiecībā uz pamattiesību pārkāpuma riska ņemšanu vērā izsniegšanas dalībvalstī.
- 33 Tādēļ iesniedzējtiesa uzskata, ka tai ir jāiztaujā Tiesa par kritērijiem, kas izpildes tiesu iestādei ir jāpiemēro, lai izvērtētu iespējamo soda tiesiskuma principa pārkāpuma riska esamību apstākļos, kuros nodošana nav izslēgta nedz ar valsts konstitūciju, nedz ar ECPAK.
- 34 Šādos apstākļos *Supreme Court* (Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Gadījumos, kad saskaņā ar [TSN] nodošana tiek pieprasīta, lai veiktu kriminālvajāšanu par terora aktiem, un persona vēlas pretoties šai nodošanai uz tāda pamata, ka tas būtu [ECPAK] 7. panta un [Hartas] 49. panta [1.] punkta pārkāpums, jo ir pieņemts likumdošanas pasākums, ar ko tiek mainīta soda daļa, kas būtu izciešama ieslodzījumā, un nosacītas atbrīvošanas noteikumi, un tas ir pieņemts pēc iespējamā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas, saistībā ar kuru tiek pieprasīta nodošana, ja ir piemērojami šādi apsvērumi:

- i) pieprasītāja valsts (šajā gadījumā Apvienotā Karaliste) ir pievienojusies [ECPAK] un ir transponējusi [ECPAK] valsts tiesībās [..];
- ii) Apvienotās Karalistes tiesas [..] ir atzinušas, ka attiecīgo pasākumu piemērošana ieslodzītajiem, kuri jau izcieš tiesas piespriedu sodu, atbilst [ECPAK];
- iii) jebkurai personai, tostarp nododamajai personai, ir iespēja iesniegt sūdzību Eiropas Cilvēktiesību tiesā;
- iv) nav pamata uzskatīt, ka pieprasītāja valsts varētu neīstenot Eiropas Cilvēktiesību tiesas pieņemtu [no]lēmumu;
- v) *Supreme Court* (Augstākā tiesa) līdz ar to uzskata, ka nodošana nav saistīta ar reālu [ECPAK] 7. panta vai [valsts konstitūcijas] normu pārkāpumu risku;
- vi) nav uzskatāms, ka Hartas 19. pants liegtu veikt nodošanu;
- vii) tiesas vai soda noteikšanas procesam nav piemērojams Hartas 49. pants;

viii) nav pamata uzskatīt, ka pastāv vērā ņemamas atšķirības [ECPAK] 7. panta un Hartas 49. panta piemērošanā[.]

vai tiesa, kuras spriedums nav pārsūdzams LESD 267. panta [trešās daļas] izpratnē, ņemot vērā Hartas 52. panta 3. punktu un dalībvalstu un valstu, kurām atbilstīgi [TSN] ir pienākums īstenot nodošanu uz Eiropas apcietināšanas ordera pamata, savstarpējās uzticības un palāvības pienākumu, var secināt, ka pieprasītā persona nav pierādījusi reāla riska esamību, ka personas nodošana būtu Hartas 49. panta [1.] punkta pārkāpums, vai arī šai tiesai ir jāveic papildu izmeklēšana, un, ja tā, kādam jābūt šīs izmeklēšanas raksturam un apjomam?”

Tiesvedība Tiesā

- 35 Ar 2024. gada 22. aprīļa rīkojumu *Alchaster* (C-202/24, EU:C:2024:343) Tiesas priekšsēdētājs nolēma uzsākt paātrinātu prejudiciālā nolēmuma tiesvedību, kas paredzēta Tiesas Reglamenta 105. panta 1. punktā.

Par prejudiciālo jautājumu

- 36 Iesākumā, tā kā iesniedzējtiesa lēmuma lūgt prejudiciālu nolēmumu pamatojumā, kā arī jautājuma formulējumā atsaucas uz Pamatlēmumu 2002/584, ir jāatgādina – kā secinājumu 33. punktā ir uzsvēris ģenerāladvokāts –, ka no šī pamatlēmuma 1. panta 1. punkta izriet, ka tā piemērošanas joma aprobežojas ar dalībvalstu izsniegto Eiropas apcietināšanas orderu izpildi. No tā izriet, ka ar minēto pamatlēmumu nav reglamentēta tādu apcietināšanas orderu izpilde, kādi ir pamatlietā aplūkoti apcietināšanas orderi, kurus Apvienotā Karaliste ir izsniegusi pēc pārejas perioda beigām, kas saskaņā ar Līguma par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas 126. pantu iestājās 2020. gada 31. decembrī.
- 37 Tātad ir jāuzskata, ka ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai TSN kopsakarā ar Hartas 49. panta 1. punktu ir jāinterpretē tādējādi, ka izpildes tiesu iestādei – ja persona, uz kuru attiecas uz šī nolīguma pamata izdots apcietināšanas orderis, atsaucas uz šī 49. panta 1. punkta pārkāpuma risku nodošanas Apvienotajai Karalistei gadījumā, šai personai nelabvēlīgu nosacītas atbrīvošanas nosacījumu grozījumu dēļ, kuri izdarīti pēc noziedzīgā nodarījuma, par kuru pret minēto personu ir vērsta kriminālvajāšana, iespējamās izdarīšanas – ir jāizvērtē šī riska esamība pirms lēmuma pieņemšanas par šī apcietināšanas ordera izpildi situācijā, kad šī tiesu iestāde jau ir izslēgusi ECPAK 7. panta pārkāpuma risku, vispārīgi pamatodamās uz Apvienotās Karalistes sniegtajām garantijām attiecībā uz ECPAK ievērošanu un uz iespēju šai pašai personai celt prasību Eiropas Cilvēktiesību tiesā.
- 38 Šajā ziņā, pat ja iesniedzējtiesa savā jautājumā formāli nav minējusi nevienu konkrētu TSN normu, šāds apstāklis tomēr neliedz Tiesai sniegt valsts tiesai visus Savienības tiesību interpretācijas elementus, kuri valsts tiesai var būt noderīgi, izspriežot iztiesājamo lietu, neatkarīgi no tā, vai šī tiesa ir uz šīm tiesībām atsaukusies sava jautājuma formulējumā (pēc analogijas skat. spriedumu, 2023. gada 18. aprīlis, E. D. L. (Uz slimību balstīts atteikuma pamats) (C-699/21, EU:C:2023:295, 29. punkts).
- 39 TSN 1. pantā ir noteikts, ka ar šo nolīgumu tiek izveidots pamats plašām Savienības un Apvienotās Karalistes attiecībām labklājības un labu kaimiņattiecību telpā, ko raksturo ciešas un miermīlīgas attiecības, kuru pamatā ir sadarbība, ievērojot pušu autonomiju un suverenitāti.

- 40 Šajā nolūkā TSN mērķis, kā izriet no tā 23. apsvēruma, konkrēti, ir stiprināt Savienības un Apvienotās Karalistes drošību, ļaujot sadarboties noziedzīgu nodarījumu novēršanas, izmeklēšanas, atklāšanas un saukšanas pie atbildības par tiem jomā, kā arī kriminālsodu izpildes jomā, tostarp aizsardzībā pret draudiem sabiedriskajai drošībai un to novēršanā.
- 41 Šis konkrētais mērķis, kas iekļaujas TSN vispārējā mērķī, kas noteikts pēdējā minētā 1. pantā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 16. novembris, *Governor of Cloverhill Prison* u.c., C-479/21 PPU, EU:C:2021:929, 67. punkts), ir īstenots šī nolīguma trešajā daļā, kā norādīts minētā nolīguma 522. panta 1. punktā.
- 42 Attiecībā uz šīs trešās daļas vispārīgajiem piemērošanas nosacījumiem TSN 524. panta 1. punktā ir noteikts, ka minētajā trešajā daļā paredzētā sadarbība balstās uz Savienības, Apvienotās Karalistes un dalībvalstu daudzgadīgām tradīcijām demokrātijas un tiesiskuma ievērošanā un personu pamattiesību un brīvību aizsardzībā, tai skaitā to, kas noteiktas Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā un ECPAK, kā arī uz to, cik svarīga ir ECPAK ietvertu tiesību un brīvību īstenošana iekšzemē.
- 43 Saistībā ar šo sadarbību tās pašas trešās daļas VII sadaļas mērķis saskaņā ar TSN 596. pantu ir nodrošināt, ka izdošanas sistēma starp dalībvalstīm, no vienas puses, un Apvienoto Karalisti, no otras puses, balstās uz nodošanas mehānismu, pamatojoties uz apcietināšanas orderi saskaņā ar šīs sadaļas noteikumiem.
- 44 TSN 600. un 601. pantā ir paredzēti gadījumi, kuros uz šī nolīguma pamata izdota apcietināšanas ordera izpilde ir jāatsaka vai kuros tā var tikt atteikta.
- 45 Turklāt TSN 602. un 603. pantā ir paredzēti noteikumi attiecīgi par izņēmumu politiska nodarījuma gadījumā un izņēmumu saistībā ar valstspiederību, savukārt šī nolīguma 604. pantā ir noteiktas garantijas, kādas izsniegšanas valstij ir jāsniedz īpašākos gadījumos.
- 46 Lai gan nevienā TSN normā nav skaidri paredzēts, ka dalībvalstīm būtu jāizpilda apcietināšanas orderis, ko Apvienotā Karaliste ir izsniegusi, pamatodamās uz šo nolīgumu, no minētā nolīguma trešās daļas VII sadaļas struktūras un it īpaši no attiecīgajām šī paša nolīguma 600.–604. panta funkcijām izriet – kā ģenerāladvokāts ir uzsvēris secinājumu 69. punktā –, ka dalībvalsts var atteikties izpildīt šādu apcietināšanas orderi tikai tādu iemeslu dēļ, kuri izriet no TSN (pēc analogijas skat. spriedumu, 2023. gada 14. septembris, *Sofiyska gradska prokuratura* (Secīgi apcietināšanas orderi), C-71/21, EU:C:2023:668, 48. punkts).
- 47 Konkrētāk, attiecībā uz tādu situāciju, kāda aplūkota pamatlietā, TSN 599. panta 3. punktā turklāt ir konkrēti paredzēts, ka, neskarot šī nolīguma 600. pantu, 601. panta 1. punkta b)–h) apakšpunktu un 602.–604. pantu, valsts nekādā gadījumā neatsakās izpildīt apcietināšanas orderi, kas tostarp ir saistīts ar terorismu, ja par attiecīgajiem nodarījumiem tiek piemērots brīvības atņemšanas sods vai ar brīvības atņemšanu saistīts drošības līdzeklis, kura maksimālais ilgums ir vismaz 12 mēneši.
- 48 Lai gan no iepriekš minētā izriet, ka izpildes tiesu iestādei principā ir jāizpilda tāds apcietināšanas orderis, kāds aplūkots pamatlietā, tomēr TSN 524. panta 2. punktā ir precizēts, ka neviena šī nolīguma trešās daļas norma nemaina pienākumu ievērot pamattiesības un tiesību principus, kas it īpaši ir atspoguļoti ECPAK un – Savienības, kā arī tās dalībvalstu gadījumā – Hartā.
- 49 Pienākums ievērot Hartu, kas atgādināts minētā 524. panta 2. punktā, ir noteikts dalībvalstīm, kad tās lemj par personas nodošanu Apvienotajai Karalistei, jo lēmums par šādu nodošanu ir Savienības tiesību īstenošana Hartas 51. panta 1. punkta izpratnē. Tātad dalībvalstu izpildes tiesu

- iestādēm, pieņemot šo lēmumu, ir jānodrošina Hartā atzīto pamattiesību ievērošana attiecībā uz personu, uz kuru attiecas uz TSN pamata izsniegtais apcietināšanas orderis; apstāklim, ka Harta nav piemērojama Apvienotajā Karalistē, šajā ziņā nav nozīmes (pēc analogijas skat. spriedumu, 2016. gada 6. septembris, *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 52. un 53. punkts).
- 50 Šo tiesību vidū it īpaši ir tiesības, kuras izriet no Hartas 49. panta 1. punkta, kurā tostarp ir noteikts, ka nevar piemērot bargāku sodu par to, kas bijis spēkā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdī.
- 51 Tādēļ minēto tiesību pārkāpuma riska esamība var ļaut izpildes tiesu iestādei pēc atbilstošas pārbaudes atturēties izpildīt apcietināšanas orderi, kas izsniegts, pamatojoties uz TSN (pēc analogijas skat. spriedumus, 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 59. punkts; 2023. gada 31. janvāris, *Puig Gordi* u.c., C-158/21, EU:C:2023:57, 72. punkts, kā arī 2023. gada 21. decembris, GN (Uz bērna labākajām interesēm balstīts atteikuma pamats), C-261/22, EU:C:2023:1017, 43. punkts).
- 52 Attiecībā uz šādas pārbaudes noteikumiem no Tiesas judikatūras par Pamatlēmumu 2002/584 izriet, ka Eiropas apcietināšanas ordera izpildes procedūrā vērtējums par to, vai Hartas 4., 7., 24. un 47. pantā garantēto pamattiesību pārkāpuma risks ir reāls, principā ir jāveic, pārbaudi īstenojot divos nošķirtos posmos, kurus nedrīkst sajaukt, jo tajos ir jāveic analīze, pamatojoties uz atšķirīgiem kritērijiem, un kas tād ir jāisteno secīgi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 5. aprīlis, *Aranyosi* un *Căldăraru*, C-404/15 un C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 89.–94. punkts; 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 60., 61. un 68. punkts; 2023. gada 18. aprīlis, E. D. L. (Uz slimību balstīts atteikuma pamats), C-699/21, EU:C:2023:295, 55. punkts, kā arī 2023. gada 21. decembris, GN (Uz bērna labākajām interesēm balstīts atteikuma pamats), C-261/22, EU:C:2023:1017, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 53 Šajā nolūkā izpildes tiesu iestādei pirmajā posmā ir jānosaka, vai pastāv objektīva, ticama, precīza un pienācīgi atjaunināta informācija, kas liecina par reālu risku, ka izsniegšanas dalībvalstī tiks pārkāptas šīs pamattiesības vai nu sistēmisku vai vispārēju nepilnību dēļ, vai arī tādu nepilnību dēļ, kas konkrētāk ietekmē objektīvi identificējamu personu grupu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 5. aprīlis, *Aranyosi* un *Căldăraru*, C-404/15 un C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 89. punkts; 2023. gada 31. janvāris, *Puig Gordi* u.c., C-158/21, EU:C:2023:57, 102. punkts, kā arī 2023. gada 21. decembris, GN (Uz bērna labākajām interesēm balstīts atteikuma pamats), C-261/22, EU:C:2023:1017, 47. punkts).
- 54 Otrajā posmā izpildes tiesu iestādei konkrēti un precīzi jāpārbauda, kādā mērā šī sprieduma iepriekšējā punktā minētās pārbaudes pirmajā posmā konstatētās nepilnības var ietekmēt personu, attiecībā uz kuru ir izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis, un vai, ņemot vērā tās personisko situāciju, pastāv būtiski un pamatoti iemesli uzskatīt, ka šī persona gadījumā, ja tā tiks nodota izsniegšanas dalībvalstij, būs pakļauta reālam minēto pamattiesību pārkāpuma riskam (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 5. aprīlis, *Aranyosi* un *Căldăraru*, C-404/15 un C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 94. punkts; 2023. gada 31. janvāris, *Puig Gordi* u.c., C-158/21, EU:C:2023:57, 106. punkts, kā arī 2023. gada 21. decembris, GN (Uz bērna labākajām interesēm balstīts atteikuma pamats), C-261/22, EU:C:2023:1017, 48. punkts).
- 55 Tomēr, kā ģenerālvokāts būtībā ir norādījis secinājumā 76. punktā, prasība veikt šādu pārbaudi divos posmos nevar tikt pārņemta attiecībā uz Hartas 49. panta 1. punkta pārkāpuma riska vērtējumu tāda apcietināšanas ordera izpildes procedūrā, kurš izsniegts, pamatojoties uz TSN.

- 56 Proti, ar Pamatlēmumu 2002/584 ieviestā vienkāršotā un efektīvā notiesāto vai aizdomās turēto personu nodošanas sistēma ir balstīta uz augstu uzticēšanās līmeni, kādam jāpastāv starp dalībvalstīm, un uz savstarpējās atzišanas principu, kas saskaņā ar šī pamatlēmuma 6. apsvērumu ir dalībvalstu tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās “stūrakmens” (pēc analogijas skat. spriedumus, 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 40. un 41. punkts, kā arī 2023. gada 21. decembris, GN (Uz bērna labākajām interesēm balstīts atteikuma pamats), C-261/22, EU:C:2023:1017, 35. un 36. punkts).
- 57 It īpaši attiecībā uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpu ar savstarpējās uzticēšanās principu katrai no šīm valstīm ir noteikts pienākums uzskatīt, izņemot ārkārtas apstākļus, ka visas pārējās dalībvalstis ievēro Savienības tiesības un it īpaši šajās tiesībās atzītās pamattiesības (šajā nozīmē skat. Atzinumu 2/13 (Savienības pievienošanās ECPAK), 2014. gada 18. decembris, EU:C:2014:2454, 191. punkts, kā arī spriedumu, 2023. gada 31. janvāris, *Puig Gordi* u.c., C-158/21, EU:C:2023:57, 93. punkts).
- 58 Tādējādi dalībvalstīm, kad tās īsteno Savienības tiesības, saskaņā ar šīm pašām tiesībām var tikt prasīts prezumēt, ka pārējās dalībvalstis ievēro pamattiesības, un tas nozīmē, ka tās nevar ne tikai kādai citai dalībvalstij pieprasīt ievērot valstī noteikto pamattiesību aizsardzības līmeni, kas ir augstāks par Savienības tiesībās nodrošināto līmeni, bet arī, izņemot ārkārtas gadījumus, pārbaudīt, vai šī cita dalībvalsts konkrētā gadījumā patiešām ir ievērojusi Savienībā garantētās pamattiesības (šajā nozīmē skat. Atzinumu 2/13 (Savienības pievienošanās ECPAK), 2014. gada 18. decembris, EU:C:2014:2454, 192. punkts, kā arī spriedumu, 2023. gada 31. janvāris, *Puig Gordi* u.c., C-158/21, EU:C:2023:57, 94. punkts).
- 59 Šajā saistībā pienākuma pirms tam konstatēt tādu nepilnību esamību, kādas minētas šī sprieduma 53. punktā, lai varētu konkrēti un precīzi pārbaudīt, vai personai, attiecībā uz kuru ir izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis, pastāv reāls risks, ka tiks pārkāptas pamattiesības, mērķis tieši ir izvairīties no tā, ka šāda pārbaude varētu tikt veikta vienīgi izņēmuma gadījumos, un tādējādi šis pienākums ir prezumpcijas, ka izsniegšanas dalībvalsts ievēro pamattiesības, kas izriet no savstarpējās uzticēšanās principa, sekas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 31. janvāris, *Puig Gordi* u.c., C-158/21, EU:C:2023:57, 114.–116. punkts).
- 60 Šī pienākuma izpilde tostarp ļauj nodrošināt atbildības dalījumu starp izsniegšanas dalībvalsti un izpildes dalībvalsti attiecībā uz no pamattiesībām izrietošo prasību ievērošanu, kura izriet no Eiropas apcietināšanas ordera mehānisma darbības pamatā esošo savstarpējās uzticēšanās principa un savstarpējās atzišanas principa pilnīgas piemērošanas (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2022. gada 22. februāris, *Openbaar Ministerie* (Izsniegšanas dalībvalsts tiesību aktos noteikta tiesa), C-562/21 PPU un C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, 46. punkts; 2023. gada 31. janvāris, *Puig Gordi* u.c., C-158/21, EU:C:2023:57, 72. un 96. punkts, kā arī 2023. gada 21. decembris, GN (Uz bērna labākajām interesēm balstīts atteikuma pamats), C-261/22, EU:C:2023:1017, 43. punkts).
- 61 Tomēr savstarpējās uzticēšanās princips īpaši raksturo attiecības starp dalībvalstīm.
- 62 Šis princips ir balstīts uz pamatpremisu, saskaņā ar kuru, kā precizēts LES 2. pantā, katrai dalībvalstij ar visām pārējām dalībvalstīm ir kopīgas daudzas Savienības pamatvērtības un tās to savstarpēji atzīst (šajā nozīmē skat. Atzinumu 2/13 (Savienības pievienošanās ECPAK), 2014. gada 18. decembris, EU:C:2014:2454, 168. punkts).

- 63 Turklāt minētajam principam ir fundamentāla nozīme Savienībai un tās dalībvalstīm, jo tas ļauj izveidot un uzturēt Eiropas telpu bez iekšējām robežām (šajā nozīmē skat. Atzinumu 2/13 (Savienības pievienošanās ECPAK), 2014. gada 18. decembris, EU:C:2014:2454, 191. punkts).
- 64 Turklāt Tiesa ir precizējusi, ka iespējas pārbaudīt, vai kāda cita dalībvalsts konkrētajā gadījumā faktiski ir ievērojusi Hartā nostiprinātās pamattiesības, ierobežošana ar izņēmuma gadījumiem ir saistīta ar Savienības būtību un veicina līdzsvaru, uz kuru tā ir balstīta (šajā nozīmē skat. Atzinumu 2/13 (Savienības pievienošanās ECPAK), 2014. gada 18. decembris, EU:C:2014:2454, 193. un 194. punkts).
- 65 Protams, nav izslēgts, ka ar starptautisku nolīgumu var tikt ieviests augsts uzticēšanās līmenis starp dalībvalstīm un atsevišķām trešām valstīm.
- 66 Tādējādi Tiesa ir uzskatījusi, ka tā tas ir attiecībās starp dalībvalstīm un Norvēģijas Karalisti (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 14. septembris, *Sofiyska gradska prokuratura* (Secīgi apcietināšanas orderi), C-71/21, EU:C:2023:668, 32. un 39. punkts).
- 67 Tomēr šī trešā valsts atrodas īpašā situācijā tādēļ, ka tā uztur tādas privilēģētas attiecības ar Savienību, kas pārsniedz ekonomisko un komerciālo sadarbību, jo tā ir Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu līgumslēdzēja puse, piedalās kopējā Eiropas patvēruma sistēmā, ievieš un piemēro Šengenas *acquis* un ir noslēgusi ar Savienību Nolīgumu par nodošanas procedūru starp Savienības dalībvalstīm un Islandi un Norvēģiju, kurš ir stājies spēkā 2019. gada 1. novembrī (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 17. marts, JR (Apcietināšanas orderis – Notiesāšana trešā valstī, kas ir EEZ valsts, C-488/19, EU:C:2021:206, 60. punkts).
- 68 Turklāt Tiesa ir uzsvērusi, pirmkārt, ka šī pēdējā minētā nolīguma preambulā līgumslēdzējas puses ir paidušas savstarpēju uzticēšanos savu tiesisko sistēmu uzbūvei un darbībai, kā arī spējai nodrošināt taisnīgu tiesu un, otrkārt, ka pēdējā minētā nolīguma noteikumi ir ļoti līdzīgi atbilstošajām Pamatlēmuma 2002/584 normām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 2. aprīlis, Krievijas Federācija, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, 73. un 74. punkts).
- 69 Šī sprieduma 66. punktā minētais apsvērums, kas ir balstīts uz īpašajām attiecībām starp Savienību un atsevišķām EEZ dalībvalstīm, tomēr nevar tikt attiecināts uz visām trešām valstīm.
- 70 Konkrētāk, attiecībā uz režīmu, kas ieviests ar TSN, vispirms ir svarīgi konstatēt, ka ar šo nolīgumu starp Savienību un Apvienoto Karalisti nav izveidotas tik privilēģētas attiecības kā tās, kas ir aprakstītas šī sprieduma 67. un 68. punktā minētajā judikatūrā. It īpaši, Apvienotā Karaliste nav daļa no Eiropas telpas bez iekšējām robežām, kuras izveide tostarp ir atļauta saskaņā ar savstarpējas uzticēšanās principu.
- 71 Turpinājumā, lai gan no šī sprieduma 42. punktā minētā TSN 524. panta 1. punkta teksta izriet, ka sadarbība starp Apvienoto Karalisti un dalībvalstīm ir balstīta uz personu pamattiesību un pamatbrīvību aizsardzības ilglaicīgu ievērošanu, šī sadarbība nav norādīta kā tāda, kuras pamatā būtu savstarpējās uzticēšanās saglabāšana starp attiecīgajām valstīm, kāda pastāvēja pirms Apvienotās Karalistes izstāšanās no Savienības 2020. gada 31. janvārī.
- 72 Visbeidzot, pastāv būtiskas atšķirības starp TSN normām par nodošanas mehānismu, kas ieviests ar šo nolīgumu, un atbilstošajām Pamatlēmuma 2002/584 normām.

- 73 Šajā ziņā it īpaši ir jāuzsver, ka šajā pamatlēmumā nav ietverti izņēmumi attiecībā uz nodarījumu politisko raksturu vai pieprasītās personas valstspiederību, kas ļautu atkāpties no Eiropas apcietināšanas orderu izpildes tādās situācijās, kuras ir salīdzināmas ar TSN 602. panta 2. punktā un 603. panta 2. punktā minētajām situācijām. Šādi izņēmumi ilustrē šī nolīguma pušu savstarpējās uzticēšanās robežas.
- 74 Tāpat minētajā pamatlēmumā nav ietvertas normas, kas būtu salīdzināmas ar TSN 604. panta c) punktu, kurā ir tieši paredzēts, ka, ja ir pamatoti iemesli uzskatīt, ka pastāv reāls apdraudējums pieprasītās personas vienas vai vairāku pamattiesību ievērošanai – neatkarīgi no tā, kādas tās ir, – izpildes tiesu iestāde, pirms tā pieņem lēmumu par apcietināšanas ordera izpildi, attiecīgā gadījumā var pieprasīt papildu garantijas attiecībā uz izturēšanos pret pieprasīto personu pēc tās nodošanas.
- 75 Tādējādi šis 604. panta c) punkts ļauj lūgt papildu garantijas, lai mēģinātu kļedēt tās šaubas par pamattiesību ievērošanu izsniegšanas valstī, kuras nevar izslēgt, pamatojoties uz uzticēšanos, kāda pastāv starp Apvienoto Karalisti un dalībvalstīm, un šī mehānisma īstenošana nav atkarīga no tā, vai iepriekš ir konstatētas vai nu sistēmiskas vai vispārējas nepilnības, vai arī tādas nepilnības, kas konkrētāk ietekmē objektīvi identificējamu personu grupu.
- 76 Ir tiesa, ka TSN 604. panta c) punktā nav tieši paredzēts, ka izpildes tiesu iestāde varēs neizpildīt apcietināšanas orderi gadījumā, ja tā nebūs saņēmusi papildu garantijas vai ja saņemtās papildu garantijas būs nepietiekamas, lai atspēkotu iemeslus, kas tai sākotnēji ir likuši uzskatīt, ka pastāv reāls risks pieprasītās personas pamattiesību aizsardzībai.
- 77 Tomēr citāda šīs tiesību normas interpretācija atņemtu tajā paredzētajam mehānismam jebkādu lietderīgo iedarbību.
- 78 No tā izriet, ka izpildes tiesu iestāde, kurai ir lūgts lemt par apcietināšanas orderi, kas izsniegts, pamatojoties uz TSN, nevar izdot rīkojumu par pieprasītās personas nodošanu, ja minētā tiesu iestāde pēc šīs personas situācijas konkrētas un precīzas pārbaudes uzskata, ka ir pamatoti iemesli domāt, ka pastāv reāls risks minētās personas pamattiesību aizsardzībai nodošanas Apvienotajai Karalistei gadījumā.
- 79 Tātad, ja persona, uz kuru attiecas uz TSN pamata izdots apcietināšanas orderis, šajā izpildes tiesu iestādē atsaucas uz Hartas 49. panta 1. punkta pārkāpuma riska esamību gadījumā, ja šī persona tiktu nodota Apvienotajai Karalistei, tad minētā izpildes tiesu iestāde, nepārkāpdama pienākumu ievērot pamattiesības, kas nostiprinātas šī nolīguma 524. panta 2. punktā, nevar izdot rīkojumu par šo nodošanu, pēc atbilstošas pārbaudes šī sprieduma 51. punkta izpratnē konkrēti nenoteikusi, vai ir pamatoti iemesli uzskatīt, ka minētā persona ir pakļauta reālam šāda pārkāpuma riskam.
- 80 Lai to noteiktu, pirmām kārtām, ir jāuzsver, ka, lai gan ar pašu deklarāciju esamību un pievienošanas starptautiskiem līgumiem, kas principā garantē pamattiesību ievērošanu, vien nepietiek, lai nodrošinātu pienācīgu aizsardzību pret pamatbrīvību un pamattiesību pārkāpšanas risku (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 6. septembris, *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 57. punkts), izpildes tiesu iestādei tomēr ir jāņem vērā, ka Apvienotā Karaliste ilglaicīgi ievēro personu pamatbrīvību un pamattiesību aizsardzību, it īpaši atbilstoši tam, kā tās noteiktas Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā un ECPAK, kas ir tieši atgādināta TSN 524. panta 1. punktā, kā arī normas, kas Apvienotās Karalistes tiesībās paredzētas un īstenotas, lai nodrošinātu ECPAK noteikto pamattiesību ievērošanu (pēc analogijas skat. spriedumu, 2018. gada 19. septembris, RO, C-327/18 PPU, EU:C:2018:733, 52. punkts).

- 81 Tomēr pats apstāklis, ka izpildes tiesu iestāde jau ir noraidījusi ECPAK 7. panta pārkāpuma risku, pamatodamās uz Apvienotās Karalistes vispārīgi sniegtajām garantijām attiecībā uz ECPAK ievērošanu un uz pieprasītās personas iespēju celt prasību Eiropas Cilvēktiesību tiesā, nav izšķirošs.
- 82 Proti, no šī sprieduma 78. punkta izriet, ka TSN 524. panta 2. punktā un 604. panta c) punktā, lasot tos kopsakarā ar Hartas 49. panta 1. punktu, izpildes tiesu iestādei ir noteikts pienākums pārbaudīt visu atbilstošo informāciju, lai novērtētu pieprasītās personas paredzamo situāciju tās nodošanas Apvienotajai Karalistei gadījumā, kas nozīmē, ka atšķirībā no šī sprieduma 52.–54. punktā minētās divu posmu pārbaudes vienlaikus ir jāņem vērā gan noteikumi un prakse, kas vispārīgi pastāv šajā valstī, gan – gadījumā, ja netiek piemēroti savstarpējās uzticēšanās un savstarpējās atzišanas principi, – šīs personas individuālās situācijas īpatnības.
- 83 Tātad, kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumā 78. un 79. punktā, izpildes tiesu iestādei ir jāveic autonomas vērtējums, ņemot vērā Hartas normas, un tā nevar ņemt vērā tikai šī sprieduma 27. punktā minēto *Supreme Court of the United Kingdom* (Apvienotās Karalistes Augstākā tiesa) judikatūru vai šī sprieduma 28. punktā minētās vispārējās garantijas, ko sniedz šis valsts tiesu sistēma.
- 84 Šajā saistībā iespējamam konstatējumam par to, ka attiecīgās personas nodošanas Apvienotajai Karalistei gadījumā pastāv Hartas 49. panta 1. punkta pārkāpuma risks, ir jābūt balstītam uz pietiekamiem faktiem (pēc analogijas skat. spriedumu, 2022. gada 22. februāris, *Openbaar Ministerie* (Izsniegšanas dalībvalsts tiesību aktos noteikta tiesa), C-562/21 PPU un C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, 60. un 61. punkts).
- 85 Tādēļ izpildes tiesu iestāde var atteikties izpildīt apcietināšanas orderi, pamatojoties uz TSN 524. panta 2. punktu un 604. panta c) punktu, lasot tos kopsakarā ar Hartas 49. panta 1. punktu, tikai tad, ja tās rīcībā, ņemot vērā pieprasītās personas individuālo situāciju, ir objektīva, ticama, precīza un pienācīgi atjaunināta informācija, kas pierāda, ka ir pamatoti iemesli uzskatīt, ka pastāv reāls šī 49. panta 1. punkta pārkāpuma risks (pēc analogijas skat. spriedumus, 2016. gada 6. septembris, *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 59. punkts, un 2018. gada 19. septembris, RO, C-327/18 PPU, EU:C:2018:733, 61. punkts).
- 86 Otrām kārtām, saskaņā ar TSN 3. panta 1. punktā paredzēto pienākumu labticīgi sniegt savstarpēju palīdzību izpildes tiesu iestādei, kad tā pārbauda, vai, iespējams, pastāv Hartas 49. panta 1. punkta pārkāpuma risks, ir pilnībā jāizmanto šajā nolīgumā paredzētie instrumenti, lai veicinātu sadarbību starp izpildes tiesu iestādēm un izsniegšanas tiesu iestādēm.
- 87 Šajā ziņā, pirmkārt, TSN 613. panta 2. punktā ir paredzēts, ka tad, ja izpildes tiesu iestāde uzskata, ka informācija, ko paziņojusi izsniegšanas dalībvalsts, ir nepietiekama, lai tā varētu pieņemt lēmumu par nodošanu, tā lūdz steidzami atsūtīt vajadzīgo papildu informāciju it īpaši saistībā ar TSN 604. pantu.
- 88 Tātad šai tiesu iestādei ir jālūdz steidzami sniegt jebkādu papildu informāciju, ko tā uzskata par vajadzīgu, lai pieņemtu lēmumu par personas, uz kuru attiecas uz TSN pamata izsniegts apcietināšanas orderis, nodošanu.
- 89 Tādējādi, tā kā konstatējums, ka pastāv nopietns Hartas 49. panta 1. punkta pārkāpuma risks, noteikti ir balstīts uz izsniegšanas valsts tiesību analīzi, izpildes tiesu iestāde – nepārkāpdama TSN 3. panta 1. punktā paredzēto pienākumu labticīgi sniegt savstarpēju palīdzību izpildes tiesu

iestādei – nevar to konstatēt, iepriekš nelūdzot izsniegšanas tiesu iestādei informāciju par šo tiesību normām un veidu, kādā tās var tikt piemērotas pieprasītās personas individuālajai situācijai.

- 90 Otrkārt, saskaņā ar TSN 604. panta c) punktu izpildes tiesu iestādei ir jālūdz piešķirt papildu garantijas, ja tā uzskata, ka ir pamatoti iemesli uzskatīt, ka pastāv reāls Hartas 49. panta 1. punkta pārkāpuma risks.
- 91 Līdz ar to izpildes tiesu iestāde varēs atteikties izpildīt uz TSN pamata izsniegtu apcietināšanas orderi tādēļ, ka šāds risks pastāv tikai gadījumā, ja izpildes tiesu iestāde ir lūgusi papildu garantijas un ja tā nav saņēmusi pietiekamas garantijas, lai novērstu Hartas 49. panta 1. punkta pārkāpuma risku, ko tā sākotnēji bija identificējusi.
- 92 Trešām kārtām, konkrētāk, attiecībā uz Hartas 49. panta 1. punkta piemērojamību no Tiesas judikatūras izriet, ka Hartas 49. pantā ir ietvertas vismaz tādas pašas garantijas, kādas paredzētas ECPAK 7. pantā, kas saskaņā ar Hartas 52. panta 3. punktu ir jāņem vērā kā minimālās aizsardzības sliekšnis (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2017. gada 28. marts, *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 164. punkts; 2017. gada 5. decembris, M.A.S. un M.B., C-42/17, EU:C:2017:936, 54. punkts; 2021. gada 2. februāris, *Consob*, C-481/19, EU:C:2021:84, 37. punkts, kā arī 2022. gada 10. novembris, *DELTA STROY 2003*, C-203/21, EU:C:2022:865, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 93 Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, ka saskaņā ar Apvienotās Karalistes tiesisko regulējumu, kas pieņemts pēc prezumētās pamatlīdzatbildības nodarījumu izdarīšanas, atsevišķu ar terorismu saistītu nodarījumu, par kuriem tiek turēts aizdomās MA, izdarītāji var tikt nosacīti atbrīvoti tikai tad, ja nosacīto atbrīvošanu ir apstiprinājusi specializēta iestāde, un pēc tam, kad viņi ir izcietuši divas trešdaļas no tiem piespriedē soda, lai gan agrākajā režīmā bija paredzēta automātiska nosacītā atbrīvošana pēc tam, kad notiesātā persona bija izcietusi pusi no soda.
- 94 No Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras izriet, ka ECPAK 7. panta piemērošanas nolūkā ir jānošķir pasākums, kas būtībā ir “sods”, un pasākums, kas saistīts ar soda “izpildi” vai “piemērošanu”. Tādējādi, ja pasākuma raksturs un mērķis attiecas uz atbrīvošanu no soda vai izmaiņām nosacītās atbrīvošanas sistēmā, šis pasākums nav “soda” neatņemama sastāvdaļa šī 7. panta izpratnē (ECT, 2013. gada 21. oktobris, *Del Río Prada* pret Spāniju, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, 83. punkts).
- 95 Tā kā pasākuma, kas ir “sods”, un pasākuma, kas attiecas uz soda “izpildi”, nošķiršana praksē ne vienmēr ir skaidra, tad, lai lemtu par to, vai pasākums, kas veikts soda izpildes laikā, attiecas tikai uz tā izpildes noteikumiem vai, gluži pretēji, ietekmē tā apmēru, katrā atsevišķā gadījumā ir jānoskaidro, ko piemērotais “sods” attiecīgajā laikposmā reāli ir nozīmējis valsts tiesībās, vai, citiem vārdiem sakot, kāda ir bijusi tā būtība (ECT, 2013. gada 21. oktobris, *Del Río Prada* pret Spāniju, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, 85. un 90. punkts).
- 96 Šajā ziņā Eiropas Cilvēktiesību tiesa nesen apstiprināja, ka apstākļi, ka nosacītas atbrīvošanas pielaišanas sliekšņa pagarināšana, kas notikusi pēc notiesāšanas, varēja padarīt skarbāku situāciju saistībā ar aizturēšanu, attiecas uz soda izpildi, nevis uz pašu sodu un ka tāpat no šāda apstākļa nevar secināt, ka piemērotais sods būtu smagāks nekā tiesas, kas izskata lietu pēc būtības, piemērotais sods (ECT, 2021. gada 31. augusts, *Devriendt* pret Beļģiju, CE:ECHR:2021:0831DEC003556719, 29. punkts).

- 97 Tātad pasākums, kas attiecas uz soda izpildi, būs nesaderīgs ar Hartas 49. panta 1. punktu tikai tad, ja ar to ar atpakaļejošu spēku tiks grozīts attiecīgā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas dienā paredzētā soda apmērs, tādējādi izraisot bargāka soda piemērošanu nekā sākotnēji paredzētais. Lai gan tas katrā ziņā tā nav, ja ar šo pasākumu tiek vienīgi pagarināts nosacītās atbrīvošanas pieļaujamības sliekšnis, tad citādi var būt tostarp tad, ja ar minēto pasākumu būtībā tiek atcelta nosacītās atbrīvošanas iespēja vai ja tas tiek veikts pasākumu kopumā, kas padara smagāku sākotnēji paredzētā soda būtību.
- 98 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka TSN 524. panta 2. punkts un 604. panta c) punkts, lasot tos kopsakarā ar Hartas 49. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka, ja persona, uz kuru attiecas uz šī nolīguma pamata izdots apcietināšanas orderis, norāda uz šī 49. panta 1. punkta pārkāpuma risku nodošanas Apvienotajai Karalistei gadījumā, šai personai nelabvēlīgu nosacītās atbrīvošanas nosacījumu grozījumu dēļ, kuri izdarīti pēc noziedzīgā nodarījuma – par kuru pret minēto personu ir vēsta kriminālvajāšana – iespējamās izdarīšanas, izpildes tiesu iestādei ir jāveic autonoma pārbaude par šī riska esamību pirms lēmuma pieņemšanas par šī apcietināšanas ordera izpildi situācijā, kad šī tiesu iestāde jau ir izslēgusi ECPAK 7. panta pārkāpuma risku, pamatodamās uz Apvienotās Karalistes vispārīgi sniegtajām garantijām attiecībā uz ECPAK ievērošanu un uz iespēju šai pašai personai celt prasību Eiropas Cilvēktiesību tiesā. Pēc šīs pārbaudes šī izpildes tiesu iestāde minētā apcietināšanas ordera izpildi drīkstēs atteikt tikai tad, ja pēc tam, kad tā būs lūgusi izsniegšanas tiesu iestādei papildu informāciju un garantijas, tās rīcībā būs objektīva, ticama, precīza un pienācīgi atjaunināta informācija, kas pierādis, ka pastāv reāls risks, ka tiks grozīts attiecīgā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas dienā paredzētā soda apmērs, tādējādi izraisot bargāka soda piemērošanu nekā sākotnēji paredzētais.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 99 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

Tirdzniecības un sadarbības nolīguma starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienу, no vienas puses, un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, no otras puses, 524. panta 2. punkts un 604. panta c) punkts, lasot tos kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 49. panta 1. punktu,

ir jāinterpretē tādējādi, ka,

ja persona, uz kuru attiecas uz šī nolīguma pamata izdots apcietināšanas orderis, norāda uz šī 49. panta 1. punkta pārkāpuma risku nodošanas Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajai Karalistei gadījumā, šai personai nelabvēlīgu nosacītās atbrīvošanas nosacījumu grozījumu dēļ, kuri izdarīti pēc noziedzīgā nodarījuma – par kuru pret minēto personu ir vēsta kriminālvajāšana – iespējamās izdarīšanas, izpildes tiesu iestādei ir jāveic autonoma pārbaude par šī riska esamību pirms lēmuma pieņemšanas par šī apcietināšanas ordera izpildi situācijā, kad šī tiesu iestāde jau ir izslēgusi 1950. gada 4. novembrī Romā parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 7. panta pārkāpuma risku, pamatodamās uz Apvienotās Karalistes vispārīgi sniegtajām garantijām

attiecībā uz šīs Konvencijas ievērošanu un uz iespēju šai pašai personai celt prasību Eiropas Cilvēktiesību tiesā. Pēc šīs pārbaudes šī izpildes tiesu iestāde minētā apcietināšanas ordera izpildi drīkstēs atteikt tikai tad, ja pēc tam, kad tā būs lūgusi izsniegšanas tiesu iestādei papildu informāciju un garantijas, tās rīcībā būs objektīva, ticama, precīza un pienācīgi atjaunināta informācija, kas pierādīs, ka pastāv reāls risks, ka tiks grozīts attiecīgā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas dienā paredzētā soda apmērs, tādējādi izraisot bargāka soda piemērošanu nekā sākotnēji paredzētais.

[Paraksti]